

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Kocaeli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Tarafıma gelen elektronik iletide: “Vicdani Ret'in bir hak olduğunu kanunen buna hak tanıdığını ve kanunun arka perdesinde hiç bir şey olmadığını yanî vicdani retçinin yalnızlığa itildiğini ve insani bütün haklarından mahrum bırakıldığını meclis gündemine taşımanızı ve sizden bu konuyu sürekli olarak gündemde tutmanızı talep ediyorum” ifadeleri yer almaktadır.

Vicdani ret, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi tarafından, ilki 1967 yılında olmak üzere pek çok tavsiye kararda bir hak olarak tanımlanmış ve üye devletlere, bu hakkın kullanılmasına imkan verecek yasal düzenlemeler yapılması, askerlik hizmetine alternatif hizmetlerin öngörülmesi, kişinin inanç ya da anlayışının vicdani ret kapsamında bir inanç olduğunu belirlemek üzere idari bir mekanizma kurulması yönünde pek çok tavsiye karar verilmiştir. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi ve Avrupa Birliği Parlamentosu'nun aynı minvalde pek çok tavsiyesi bulunmaktadır.

Anayasamızın 90. Maddesi ile kararlarına bağlayıcılık niteliği kazandırdığımız Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, vicdani red hakkını, 2011 yılında Bayatyan/Ermenistan kararı ile, AİHS'in 9. Maddesinde düzenlenen düşünce, vicdan ve din özgürlüğü kapsamında korunması gerekli bir hak olarak değerlendirilmiştir.

İşbu pilot karardan sonra Erçep/Türkiye, Demirtaş/Türkiye, Savda/Türkiye ve Tarhan/Türkiye kararları ile vicdani retçi olduklarını açıklayan, dini inançları ve hayat anlayışları nedeniyle askerlik hizmeti yapmak istemeyen, buna alternatif bir kamu hizmetinde çalışmayı kabul eden vatandaşlarımıza verilen adli/idari cezalar, AİHS'nin 9. Maddesi uyarınca inanç özgürlüğü'nün ihlali sayılmış ve bu ihlal kararları Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Ülke Çalışma Grubu altında izlemeye alınmıştır.

İhlal kararlarının verildiği 2011 yılından bu yana, mahkeme kararları yerine getirilmemiş, ihlalin bütün sonuçları ortadan kaldırılmamış; ihlale maruz bırakılan vatandaşlarımız ihlal kararına rağmen devam eden askeri yükümlülüklerden, ruh sağlığının askerliğe elverişli olmadığı şeklinde raporlar alınarak muaf tutulmuş; gerek AKPM'nin gerekse

TBMM Halkla İlişkiler Binası

2. Kat, 4 Nolu Banko Oda: E206 Bakanlıklar/Ankara

Tel.: +90 (312) 420 63 86 - 87 Faks: +90 (312) 420 24 82

58039

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Kocaeli Milletvekili

AHİM'in tavsiye ettiği yasal düzenlemeler yapılmamış, yasa teklifleri reddedilmiş, soru önergelerine cevap verilmemiş ve idari mekanizmalar kurulmamıştır.

Vicdani reddine açıklayan vatandaşlarımız, din ve vicdan özgürlüğünün yanı sıra çalışma hakkı, seçme ve seçilme hakkı, seyahat özgürlüğü, eğitim hakkı, mülkiyet hakkı gibi en temel hak ve özgürlüklerini diğer yurttaşlarla eşit koşullarda kullanmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Vicdani retçi olduğunu açıkladığı için adli soruşturma ve kovuşturmaya maruz kalan kişi sayısı kaçtır? Kaç kişiye verilen hapis cezaları kesinleşmiştir?
2. Vicdani retçi olduğu için hakkında idari para cezası verilen kişi sayısı kaçtır? Bu kişilere kesilen idari para cezası tutarı nedir?
3. Anayasanın "Vatan Hizmeti" başlıklı 72. Maddesinin askerlik hizmetini zorunlu tutmaması karşısında, askerlik hizmetine alternatif hizmetlerin öngörülmesine ilişkin bir çalışmanız var mıdır? Askerlik hizmetinden muaf olmaya dayanak gösterilen inancın, bu kapsamda bir inanç olup olmadığını belirlemek üzere idari mekanizmalar kurulması öngörülmekte midir?
4. Askerlik Kanunu'nda yapılan değişiklikle, bedelli askerlik sabit hale getirilmiş olmakla birlikte, bedelli askerlik bedelinin yüksekliği ve total vicdani ret inancına uygun düşmemesi karşısında, inanç özgürlüğünü koruma altına almak üzere ne gibi tedbirlerin alınması planlanmaktadır?
5. Ülke çalışma grubunun son faaliyetleri ve çalışma grubu kapsamında bugüne kadar yapılan işlemler nelerdir?

TBMM Halkla İlişkiler Binası

2. Kat, 4 Nolu Banko Oda: E206 Bakanlıklar/Ankara

Tel.: +90 (312) 420 63 86 - 87 Faks: +90 (312) 420 24 82